

Αλχημείες με το Τοπικό Σχέδιο για τον Ακάμα, το οποίο δημοσίευσαν αλλά ανέστειλαν την εφαρμογή του

Οι επηρεαζόμενες κοινότητες που γειτνιάζουν με τον Ακάμα καταγγέλλουν την κυβέρνηση για επαναλαμβανόμενη κοροϊδία τους, ενώ οι περιβαλλοντικές οργανώσεις αντιμετωπίζουν με μεγάλη καχυποψία τη δημοσίευση του Τοπικού Σχεδίου και την αναστολή για έξι μήνες της εφαρμογής του

Του
Κώστα Νάνου

Μπορεί η παρούσα κυβέρνηση να κοιτάζει ότι ολοκλήρωσε το Τοπικό Σχέδιο για τον Ακάμα και ότι τόλμισε να το δημοσιοποιήσει κλείνοντας μια εκκρεμότητα από το 1989, όμως η πραγματικότητα είναι πως έκανε και σε αυτή την περίπτωση «μιάς δουλειάς» και πετάει την «καυτή πατάτα» στην επόμενη κυβέρνηση. Μετά από 7 χρόνια, η κυβέρνηση δημοσιοποιεί το Τοπικό Σχέδιο που αφορά τις κοινότητες που γειτνιάζουν με τον Ακάμα, αλλά παραμένει σε εκκρεμότητα το Τοπικό Σχέδιο της Πέγειας και το κυριότερο, δεν κατέληξε στα αντισταθμιστικά μέτρα που είναι και η ουσία του προβλήματος, το οποίο ήταν σε εκκρεμότητα όλα αυτά τα χρόνια. Το πιο τραγικό είναι πως η κυβέρνηση κατάργησε το 2016 τρεις υπουργικές αποφάσεις του 2011 επί διακυβέρνησης Χριστόφια, που αφορούσαν τις αποζημιώσεις των ιδιοκτητών και προέβλεπαν αποζημίωση, ανταλλαγή και μεταφορά συντελεστή δόμησης. Τα αντισταθμιστικά μέτρα που συζητήσαν την Τρίτη οι συναρμόδιοι Υπουργοί Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Οικονομικών, και τελικά δεν συμφώνησαν, ήταν αυτά τα οποία κατάργησαν το 2016! Το θέμα θα το χειριστεί η επόμενη κυβέρνηση, η οποία θα πρέπει να καθορίσει πολιτική σχετικά με τις αποζημιώσεις που δικαιούνται οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες. Το ερώτημα που τίθεται είναι τι θα γίνει με το Τοπικό Σχέδιο αν στους 6 μήνες που θα παραμείνουν σε αναστολή οι πρόνοιές του δεν υπάρξει κατάληξη και συμφωνία για τα αντισταθμιστικά μέτρα. Θα μπορεί ο επόμενος Υπουργός Εσωτερικών να αναβάλει από εξάμηνο σε εξάμηνο την εφαρμογή του Τοπικού Σχεδίου και να ανανεώνει το διάταγμα για τις Λευκές Ζώνες; Κανείς επίσης δεν μπορεί να προβλέψει τι θα γίνει κατά την περίοδο των ενστάσεων που θα υποβληθούν. Για να οριστικοποιηθεί το Τοπικό Σχέδιο, θα πρέπει όλες οι ενστάσεις που θα υποβληθούν να εξεταστούν από το Πολεοδομικό Συμβούλιο και στη συνέχεια ο Υπουργός Εσωτερικών να δημοσιεύσει το τελικό Τοπικό Σχέδιο. Με όλες τις πιο πάνω εκκρεμότητες, γίνεται αντιληπτό ότι το Τοπικό Σχέδιο για τον Ακάμα δεν πρόκειται να εφαρμοστεί ούτε μετά από 6 μήνες και η εκκρεμότητα θα παραμείνει. Το μόνο θετικό που μπορεί να ισχυριστεί ότι πέτυχε η παρούσα κυβέρνηση σχετικά με τον Ακάμα, είναι η πρόωθηση του εθνικού δασικού πάρκου, για το οποίο τα έργα είναι σε εξέλιξη και προβλέπονται να ολοκληρωθούν το 2024! Ο Ακάμας όμως δεν είναι μόνο στα όρια του κρατικού δάσους.

Πιέσεις και προσπάθειες να παρακαμφθούν οι περιβαλλοντικές εκθέσεις

Στην τελευταία συνεδρίαση η απερχόμενη κυβέρνηση αποφάσισε να εγκρίνει το Τοπικό Σχέδιο το οποίο διαμόρφωσε το Πολεοδομικό Συμβούλιο από το 2016. Στο Τοπικό Σχέδιο συμπεριλήφθηκαν αναγκαστικά οι εκθέσεις και οι γνωματεύσεις του Τμήματος Περιβάλλοντος. Ουσιαστικά με αυτές τις γνωματεύσεις ανατράπηκαν όλες οι πρόνοιες που είχαν ενταχθεί και υποσχεθεί οι κυβερνώντες στις κοινότητες και τους ιδιοκτήτες γης. Αυτός είναι και ο λόγος που ενώ οι κοινότητες αρχικά είχαν ταχθεί υπέρ της δημοσίευσης του Τοπικού Σχεδίου, στην πορεία διαφοροποίησαν τη θέση τους και

τάχθηκαν εναντίον. Υπήρξαν πιέσεις και προσπάθειες να παρακαμφθούν αυτές οι εκθέσεις, όμως αυτό δεν κατέστη δυνατόν και γι' αυτόν το λόγο η κυβέρνηση αποφάσισε την άμεση αναστολή του Τοπικού Σχεδίου. Οι κοινότητες ελπίζουν ότι μέσα από τις ενστάσεις θα καταφέρουν να τροποποιήσουν πρόνοιες και να ικανοποιήσουν τα αιτήματά τους. Οι αποφάσεις της κυβέρνησης αντιμετωπίστηκαν με πολλές επιφυλάξεις από τις οικολογικές οργανώσεις, οι οποίες διαπιστώνουν στο Τοπικό Σχέδιο πολλές ασάφειες. Σε ανακοίνωσή τους οι Φίλοι του Ακάμα επισημαίνουν ότι η κυβέρνηση, ήδη από το 2016, εντελώς αυθαίρετα, με κάθε μυστικότητα και περιφρονώντας κατάφωρα πλήθος μελετών και συστάσεων διεθνών συμβάσεων (βλ. Σύμβαση της Βέρνης), καθώς και προενταξιακών δεσμεύσεων της Κύπρου, αποφάσισε να υποβαθμίσει τη Χερσόνησο από την Κατηγορία II, στην οποία εντάσσονται τα Εθνικά Πάρκα, στην Κατηγορία V (Προστασία Τοπίου), απόφαση που αντανακλάται στην αλλοίωση της πολεοδο-

μικής Ζώνης ΠΦ (Προστασία της Φύσης) σε ΤΑ (Τοπίο Ακάμα), οδηγώντας με αυτή τη μεθόδευση σε δραματική συρρίκνωση της προστασίας τόσο σε έκταση όσο και σε βαθμό -περιορίζοντας την μέσα στα Κρατικά Δάση Ακάμα, Πέγειας- και Μελέτη (ήδη θεσμικά προστατευμένα) που μετονόμασε σε Εθνικό Δασικό Πάρκο Ακάμα (ΕΔΠ), χωρίς αυτό να πληροί στον ελάχιστο βαθμό τα διεθνή πρότυπα για Εθνικά Πάρκα (βλ. IUCN – Διεθνής Ένωση Διατήρησης της Φύσης). Η μη σύνδεση των συνιστώντων μερών του ΕΔΠ δημιουργεί προβλήματα συνοχής, οργάνωσης, διαχείρισης και λειτουργίας του. Αυτό επισημάνθηκε από την Περιβαλλοντική Αρχή, η οποία ζήτησε διερεύνηση, όπως άλλωστε και ο Γενικός Ελεγκτής, αλλά το θέμα παρέμεινε σε εκκρεμότητα λόγω της σπουδής να κλείσει όπως-όπως το Τοπικό Σχέδιο. Οι Φίλοι του Ακάμα σημειώνουν επίσης τον κατακερματισμό της Χερσονήσου σε τέσσερις περιοχές (ΕΔΠ, 25% Natura 2000, Τοπικό Σχέδιο Κοινοτήτων και Τοπικό Σχέδιο Πέγειας) και αυτές χωρίζονται στη συνέχεια σε

δύο δήμους, γεγονός που διαλύει την οργανική ενότητα της Χερσονήσου! Διερωτώνται επίσης για τα 28 «επισκεψίμια αγροκτήματα» με ασαφές περιεχόμενο (σημ.: εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής το νομοσχέδιο για το πλαίσιο λειτουργίας τους).

Οι Φίλοι του Ακάμα σημειώνουν και πολλά άλλα σημεία του Τοπικού Σχεδίου τα οποία χαρακτηρίζουν προβληματικά. Τονίζουν επίσης πως οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, με θέσεις τεκμηριωμένες θέσεις, έχουν συμβάλει στην κατάργηση αρκετών προβληματικών προνοιών στο νέο Τοπικό Σχέδιο Ακάμα. Γίνεται αντιληπτό, προστίθεται, πως τα αρμόδια τμήματα βρέθηκαν εν μέσω αφόρητων πολιτικών πιέσεων στη διαμόρφωση των απόψεών τους. «Ακόμα κι αν, όπως φαίνεται, αποφεύγονται τα χειρότερα, ουδώς μπορούμε όχι μόνο να πανηγυρίσουμε, αλλά ούτε και να είμαστε ικανοποιημένοι. Οι κίνδυνοι», καταλήγουν, «από τους προωθούμενους σχεδιασμούς και τις επικίνδυνες ασάφειες που εμπεριέχονται, θα μας κρατήσουν σε εγρήγορση και την επόμενη μέρα!»

Ανοιχτό παράθυρο για τα αντισταθμιστικά για την επόμενη κυβέρνηση

Για το πιο σημαντικό θέμα που σχετίζεται με το Τοπικό Σχέδιο και αφορά τις αποζημιώσεις των τεμαχίων που επηρεάζονται, η κυβέρνηση απέφυγε να αποφασίσει και πέταξε το μπαλάκι στην επόμενη. Σύμφωνα με πληροφορίες, τα μέτρα που συζητήθηκαν στην υπουργική σύσκεψη την παραμονή της τελευταίας συνεδρίασης του Υπουργικού Συμβουλίου, στη φιλοσοφία τους είναι αυτά που κατάργησαν το 2016. Ο Υπουργός Γεωργικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Κώστας Καδής, εισηγήθηκε αποζημιώσεις με βάση τις Οικοσυστημικές Υπηρεσίες που προσφέρουν τα ιδιωτικά τεμάχια που έχουν επηρεαστεί.

Μέσω αυτού του συστήματος, ο στόχος είναι να αποδοθεί αυξημένη αξία στη γη, ώστε το κράτος να προτείνει λύσεις αποζημίωσης της γης που να είναι πιο δίκαιες και ελκυστικές στους ιδιοκτήτες γης.

Επίσης εισηγήθηκε υιοθέτηση μηχανισμών αποζημίωσης με βάση τις νέες αυξημένες αξίες γης. Τέτοιου είδους ρυθμίσεις προτείνεται να δίνουν διάφορες επιλογές στους ιδιοκτήτες (π.χ. απαλλοτρίωση της γης τους, ανταλλαγή με κρατική γη σε σημείο της περιοχής που έχει υποδειχθεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ή άλλες ρυθμίσεις που θα προταθούν από τη Διεθνή Επιστημονική Επιτροπή).

Ακόμα, εισηγήθηκε τη δημιουργία Πράσινου

Ταμείου Ακάμα. Το Ταμείο θα λαμβάνει χρηματοδότηση από τα έσοδα του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα καθώς και από άλλες πηγές (π.χ. από ιδιωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της Κοινωνικής Εταιρικής τους Ευθύνης) και θα χρηματοδοτεί δράσεις ανάπτυξης των κοινοτήτων της περιοχής και εφαρμογής των μέτρων που περιλαμβάνονται στη Στρατηγική Αειφόρου Τουρισμού του Ακάμα.

Τέλος, πρότείνει ανάπτυξη και εφαρμογή δράσεων αυξημένης εκταρικής επιδότησης αγροτικών τεμαχίων και διαμόρφωση και εφαρμογή Στρατηγικής Αειφόρου Τουρισμού για τη Χερσόνησο του Ακάμα, με επίκεντρο τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά του Ακάμα.

